

Snogeholm

av Sylve Åkesson

SNOGEHOLM, en knapp mil söder om Sjöbo, har ett mycket vackert läge på en udde vid Snogeholmssjöns västra strand. I denna sjö på en liten ö, som kallas Hägerholmen eller Hejerholmen, låg under medeltiden borgen Heireholm. Dess tidigaste historia är höljd i dunkel, men eftersom Sövde socken, där borgen låg, under medeltiden tillhörde ärkebiskoparna i Lund, kan man anta att den ursprungligen varit säte för deras fogdar.

Vid reformationen 1536 drogs Sövde in till danska kronan. Eftersom fogdeborgen blivit förstörd uppfördes en ny borg på holmen. Vid mitten av 1500-talet ägdes denna av riddaren Holger Gregersen Krognos. Riddare av denna mäktiga släkt finner vi också som herrar på Krapperup, Karsholm och Bollerup. Till Heireholm hörde stora ladugårdsbyggnader, som låg invid stranden på fastlandet. Holger Krognos lämnade egendomen i arv till sin dotter Holgerd, som var gift med Brahe på Krageholm, och deras son Peder Axelsen Brahe lade Heireholm under detta gods. Borgen på Hägerholmen eldhärjades sedan och blev ej återuppbyggd.

Namnet Snogeholm uppträder på 1500-talet, då som benämning på en liten skogsgård, troligen belägen på den plats där slottet nu ligger. Denna gård var bebyggd med ett envåningshus och användes som sommarbostad av släkten Brahe på Krageholm.

År 1642 övergick Snogeholm till släkten Marsvin och ägdes därefter av ätterna Bille, Thott och återigen Bille. I slutet av 1600-talet lät Christian Bille uppföra en ny envånings huvudbyggnad med två friliggande flyglar i korsvirke. Samtidigt anlades en vacker trädgård med orangeri. Christian Billes dotter Catharina gifte sig 1713 med lundaprofessorn Thomas Ihre. De ärvde Snogeholm och bosatte sig där på somrarna.

Catharina Ihre dog som änka på Snogeholm 1746, och hennes systerson kapten Carl Johan von Löwen på Dybäck ärvde då egendomen. Han skall ha varit en ganska färgstark person, som skrek och domderade över sina underlydande, men tog till harvärjan om någon stod emot honom. Ingenting kunde skrämma honom så som ett åskväder. Det sägs att man långt efter hans död kunde höra hans våldsamma svordomar runt om på Dybäcks ägor. Han var dessutom svärfar till kungamördaren Anckarström. Von Löwen sålde Snogeholm till en rådman Morting.

År 1795 köptes det av greve Carl Gustaf Piper på Sövdeborg och kom sedan att stanna kvar i släkten Pipers ägo under hela 1800-talet. Det nuvarande slottet i en om fransk barock påminnande stil tillkom på 1870-talet, när Erik Claes Gustaf Piper var ägare. Då uppfördes en huvudbyggnad i två våningar med två sidotorn och mittorn, alla i tre våningar, och med två friliggande envåningsflyglar. Slottet omgavs av en stor trädgård med växthus och park. Vid denna tid hörde till godset 26 gårdar, en kvarn och 42 gatehus och Snogeholm bildade då en by med en stor ladugård, uthusbyggnader, statarbostäder, tegelbruk och smedja. År 1902 besökte den tyske kejsaren Wilhelm II godset för att jaga kronhjort och lyckades på tre dagar fälla 28 hjortar. På det ställe i skogen där kejsaren rastade byggdes sedan ett hus, som fick namnet Kejsarhuset. I slottsbyggnaden finns ett rum som kallas Kejsar Wilhelms Salong. Där satt kejsaren några kvällar med sin uppvaktning och drack punsch.

Snogeholm köptes 1905 av kapten K.G. Gyllensvärd, måg till tidigare ägaren greve E. Piper. 1915 övergick godset i danske hovjägmästaren Harry Treschows ägo och köptes 1917 av danske lantbrukaren O. Olsen. Det ägdes därefter av Gunnar Svensson och av Bleckert Wachtmeister. År 1936 frånsåldes slottsbyggnaden med trädgård och park och blev på 1960-talet en känd slottsrestaurang med hotell (tel. 0416-162 00). Ägare sedan 1989 är Fredd Kristansen och Eva von Heideken Kristiansen. Godset inköptes 1966 av Malmöhus Läns Landsting, som gjort det till ett omtyckt strövområde. Snogeholms fritidsområde är det största i Skåne och bjuder på underbar natur med vacker bokskog, idylliska sjöar och ett rikt djur- och fågelliv.

Källa: Sylve Åkesson, Skånska slott och herresäten